

Обґрунтування
до питання про прийняття постанови НКРЕКП
«Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120»

Відповідно до положень Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, споживач, що не є побутовим, мав право не пізніше ніж до 20 жовтня календарного року, що передує розрахунковому, подати Оператору газорозподільних систем (далі – Оператор ГРМ) уточнену заявку на величину річної замовленої потужності сумарно по всіх його об'єктах з розбивкою по кожному об'єкту в газорозподільній зоні відповідного Оператора ГРМ на розрахунковий календарний рік.

У такому разі, якщо фактичний обсяг використання потужності протягом розрахункового року буде перевищувати замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах, величина перевищення має бути сплачена споживачем за півторакратною вартістю тарифу на розподіл природного газу на користь Оператора ГРМ відповідно до Типового договору розподілу природного газу.

Разом з тим, умовами пунктів 8¹ та 8² Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222 (зі змінами внесеними Постановою КМУ № 1416) (далі – Положення) визначено, що ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» укладає договори постачання природного газу із суб'єктами господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках, і постачає їм природний газ з дати укладення таких договорів до 31 березня 2026 р. (включно).

Міністерство енергетики України затверджує перелік суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях, теплоелектроцентралях, газотурбінних та газопоршневих установках, постачання яким має здійснюватися за цінами та на умовах передбачених вищезазначеними пунктами Положення.

При цьому, у зв'язку із бойовими діями та постійними ракетними обстрілами рф об'єктів енергетики з метою дотримання меж операційної безпеки необхідним є збільшення виробництва та відпуску електричної енергії існуючими генеруючими потужностями з використанням природного газу.

Таким чином, зважаючи на умови кризового стану енергетичної галузі, що складалась внаслідок збройної агресії рф, Регулятором було прийнято постанову від 24.01.2023 № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024 та 2025 роках» (зі змінами) (далі – Постанова № 120), якою зобов'язано Операторів ГРМ в період дії воєнного стану у 2023, 2024 та 2025 роках застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії та віднесений Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким має здійснюватися відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення на рівні 1, якщо

UB
НКРЕКП
№293-56.1/26 від 09.02.2026
КЕП: Кривоног Т. Л. 09.02.2026 16:45
3FAA9288358EC0030400000064E51F006E0CE200
Сертифікат дійсний з 19.03.2025 до 17.03.2027 14:22

фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

Разом з тим, до НКРЕКП надійшли звернення від ПАТ «Донбасенерго» (лист від 06.02.2026 № 01-1.3/00161), ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» (лист від 06.02.2026 № 01-14/259) та Асоціації «Укртеплоелектроцентрально» (від 06.02.2026 № 31/01) щодо необхідності продовження дії постанови НКРЕКП № 120.

Слід зазначити, що за наявною в НКРЕКП інформацією, на сьогодні оператором системи передачі залучається вся наявна доступна генеруюча потужність в ОЕС України для покриття попиту на електричну енергію у зв'язку з підвищеним рівнем електроспоживання, що обумовлене проходженням періоду низьких температур та відновленням електроспоживання промисловістю.

Так, з метою забезпечення безпеки постачання електричної енергії та балансової надійності ОЕС України, на сьогодні споживачі природного газу (енергогенеруючі компанії – споживачі природного газу) мають право виробляти електричну енергію з використанням природного газу, як надавачі відповідної допоміжної послуги в рамках Тимчасового порядку придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України (далі – Тимчасовий порядок), а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання).

Разом з тим, Тимчасовий порядок передбачає врахування коефіцієнту за перевищення річної (замовленої) потужності у розмірі 1,5 виключно у випадку, якщо обсяги споживання природного газу перевищать величину річної замовленої потужності 2021 року, що на сьогоднішній день є малоімовірним.

Таким чином, станом на сьогодні продовжується кризова ситуація в енергетичній галузі, пов'язана зі збройною агресією РФ, та виникає необхідність у прийнятті рішення, направленою на зменшення фінансового навантаження на споживачів природного газу, що здійснюють виробництво теплової та електричної енергії, з метою забезпечення державної політики в електроенергетиці спрямованої на здійснення надійного, безпечного постачання електричної енергії в умовах низьких температур повітря, існуючого дефіциту доступних генеруючих потужностей, що як наслідок призвело до запровадження заходів з примусового припинення електропостачання споживачам.

Враховуючи вищезазначене, Департамент розвитку газового ринку пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про внесення зміни до постанови НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120», якою зобов'язати Операторів ГРМ по 31 березня 2026 року (включно) застосовувати коефіцієнт за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії та віднесений Міністерством енергетики України до переліку споживачів, постачання яким має здійснюватися відповідно до пунктів 8¹ та 8² Положення на рівні 1, якщо фактичний обсяг використання потужності перевищує замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах.

**Заступник директора Департаменту-
начальник відділу методологічного
забезпечення функціонування
ринку природного газу**

Тетяна КРИВОНОГ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення зміни до постанови
НКРЕКП від 24 січня 2023 року № 120

Відповідно до статей 4 та 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», частини другої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у зв'язку з воєнним станом в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 222, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. У назві та пункті 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24 січня 2023 року № 120 «Про застосування коефіцієнтів за перевищення річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача природного газу, що здійснює виробництво теплової та електричної енергії, у період дії воєнного стану у 2023, 2024 та 2025 роках» слова та цифри «та 2025 роках» замінити знаком, цифрами та словами «, 2025 роках та у I кварталі 2026 року».

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання та
запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» передбачено, що ринок електричної енергії функціонує на принципах, зокрема:

забезпечення енергетичної безпеки України;
забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Правила про безпеку постачання електричної енергії, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27.08.2018 № 448 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1076/32528 (далі – Правила безпеки постачання), встановлюють, зокрема, критерії/види порушень безпеки постачання електричної енергії.

Відповідно до положень розділу VIII Правил безпеки постачання Міненерго спільно з Регулятором, оператором системи передачі та іншими відповідними установами здійснюють моніторинг безпеки постачання електричної енергії в Україні, який має охоплювати, зокрема:

межі операційної безпеки;
баланс попиту та пропозиції на ринку електричної енергії;
заходи щодо покриття максимального навантаження та недопущення дефіциту генеруючих потужностей.

Ураховуючи викладене вище та з метою прийняття виваженого рішення, після аналізу та опрацювання результатів моніторингу Департамент енергоринку розгляне питання щодо підготовки та оприлюднення проєкту рішення НКРЕКП.

**Директор Департаменту
енергоринку**

Ілля СІДОРОВ

UB
НКРЕКП
№180-22.3.1/26 від 21.01.2026
КЕП: Сідоров І. В. 21.01.2026 15:12
3FAA9288358EC00304000000A322320033BFE200
Сертифікат дійсний з 07.04.2025 до 05.04.2027 10:28